

NOVÝ PRVEK BOJOVÉ SESTAVY DIVIZE

Jedním z problémů růstu bojové hodnoty motostřelecké divize je další zvyšování její úderné a palební síly.

Různorodý charakter terénu na našem válčišti vyžaduje v zájmu ekonomie sil hledat taková řešení, která umožňují ve zvolených prostorech a na rozhodujících směrech dosáhnout potřebné výrazné převahy sil, zejména v tancích.

Velitel motostřelecké divize by měl mít možnost vytvářet požadované hustoty sil především vhodným manévrem vlastních prostředků. Jedním z těchto nových prostředků může být samostatný tankový prapor /stpr/.

Samostatný tankový prapor je vojenským útvarem motostřelecké divize. Na rozdíl od vševojskových útvarů (mzp nebo tp) nejde o útvar soustřeďující většinu prvků druhů vojsk, ale jde o účelový tankový útvar, mající jen nezbytné prvky zabezpečující jeho bojové použití ve specifických podmínkách jednotlivých druhů bojové činnosti. To však na druhé straně vyžaduje, v závislosti na charakteru úkolu, chodně zabezpečit stpr posilovými prostředky, zejména dělostřelectvem. Toto posílení nesmí však narušit jeho operativnost, která při jeho organizaci v rotní systém nesmí být náročná na velení.

Právě operativnost a vysoká pohotovost k akci zvyšuje jeho použití ve všech druzích boje i ve všech obdobích, ať v počátku války, kdy může plnit specifické úkoly, tak i v průběhu útočné operace a boje ať v prvním sledu, v záloze, v předsunutém odřadu, ale také v obraně při zvyšování protitankové hodnoty a odolnosti obrany i při její aktivitě. Stpr může úspěšně vést boj

s výsadky, zabezpečovat činnost odřadů likvidace jaderných min, chránit důležité objekty, pronikat samostatně do hloubky a ničit nepřátelské prostředky jaderného napadení, místa velení apod.

Dříve než objasním jednotlivé úkoly stpr, ukáži na úlohu a význam tohoto nového prvku v bojové sestavě divize. Zatím co postavením úkolů motostřeleckým a tankovému pluku velitel divize vyjadřuje (v závislosti na použití a využití jaderných úderů) svůj hlavní zámysl ke splnění úkolu, stanovení úkolu stpr dává jeho řešení větší vtip, dovednost a pestrost. Další základní prvek v rozhodování velitele divize (stpr) je prvkem nešablonovitosti a svéráznosti v dosavadní šedi obecných, často stereotypních rozhodnutí.

I když stpr zvyšuje údernou hodnotu divize v tancích asi jen o 16 %, umožňuje svojí schopností vhodného prostorového zasazení spolu s tankovým plukem nebo motostřeleckými pluky výrazně zvyšovat hustoty ve zvolených prostorech.

Stpr budeme většinou používat v **sestavě divize** jako její **samostatný prvek**, který zpravidla plní bojový úkol v součinnosti s ostatními vševojskovými útvary a za podpory divizních prostředků. Můžeme jej použít i k plnění samostatných úkolů a to většinou takových, které dosud velitel divize řešil vyčleňováním sil z msp nebo tp, čímž podstatně snižoval jejich bojovou hodnotu. Ve výjimečném případě použijeme stpr jako **posilový prostředek** motostřeleckého pluku. Bude to zejména při průlomu nepřátelské obrany, kdy musíme dosáhnout potřebné nasycenosti prvního sledu tanky na zvoleném úseku průlomu.

Nyní uvedu několik názorů na použití stpr v hlavních druzích bojové činnosti.

V útočném boji můžeme stpr použít v **prvém sledu** k prolomení nepřátelské obrany, nebo k rozvíjení útoku z **druhého sledu** nebo **zálohy**.

Začleněním stpr do sestavy divize umožňujeme výrazněji zvyšovat hustoty prvních sledů zejména při útoku na spěšně zaujatou obranu nepřítele, kdy můžeme zasadit do prvního sledu celou dosavadní hodnotu tří motostřeleckých a tankového pluku s ponecháním si stpr v záloze k rozvíjení útoku nebo řešení manévru v průběhu boje.

V prvním sledu je vhodné stpr zasazovat k zvýšení úderné síly na hlavní směr spolu s tp nebo motostřeleckými pluky, protože je schopen zejména v členitějším terénu plnit útočný úkol i na samostatném směru, vhodném pro zasazení tanků. Přitom základní jeho útočná sestava bude v jednom sledu [zpravidla nebude se členit na sledy].

Stpr může (v závislosti na své organizaci) útočit v šířce 2—3 km. Je výhodné stpr použít v **druhém sledu** nebo v **záloze** k rozvíjení útoku. I za předpokladu, že v prvním sledu máme zasazeny všechny motostřelecké a tankový pluk, jsme schopni zasazením stpr (zálohy) zabezpečit tempo útoku a zesílit první sled.

Organizační struktura stpr je obzvláště vhodná pro **činnost v PO**.

Ze zálohy můžeme stpr zasadit k odražení silné nepřátelské protizteče. Rychlá schopnost manévru v obtížném terénu i po jaderných úderech a v zamořeném prostoru dává stpr značnou kvalitativní hodnotu odolného prvku v boji s nepřátelskými tanky. Stpr je schopen odrazit útok do 100 tanků, zaujme-li včas protitankové postavení. Přitom může přehradit šířku 3 km i více a vytvořit potřebnou hloubku protitankové obrany.

Obdobně můžeme stpr zasadit ze zálohy k obraně a ochraně (zajištění) odkrytého boku, což zejména v současných dynamických způsobech bojové činnosti v operační hloubce bude typický případ.

Stpr v útočném boji můžeme dále používat s výhodou k činnosti v odřadu likvidace jaderných min, k obraně důležitých objektů, které divize v boji ovládla — jako jsou letiště určená pro bojovou činnost vlastního letectva, sklady PHM, důležité hydrotechnické stavby, přepravy apod.

Jednou ze zvláštností bojového použití stpr bude **průzkum bojem** před zahájením průlomu nepřátelské obrany z chodu při přiblížení se k nepříteli. Tento průzkum se bude lišit od klasického průzkumu bojem jen formou, ale jeho cíl bude shodný — tj. do zahájení útoku odhalit obranný systém nepřítele.

Ve střetném boji bude mít stpr za úkol ovládnout vhodné prostory zabezpečující rozvinutí hlavních sil divize a tím je uchránit od postupného vyčerpávání do doby zasazení rozhodného úderu.

Obdobně i **za přesunu** může stpr zabezpečovat hlavní síly divize jako předvoj divize nebo se může přesunovat v sestavě hlavních sil divize.

Zvláštní úkol bude stpr mít v **počátku války** při překrytí státní hranice. Zachovat v tomto období maximální bojeschopnost hlavních sil, zabezpečit hodnotně jejich rozvinutí a přípravu k boji umožňuje vhodné zasazení stpr v součinnosti s jednotkami Pohraniční stráže.

Stpr může včasným a vhodným rozvinutím ve výhodném terénu přehrazovat hlavní tankové směry v pásmu divize v příhraničním prostoru. Při tom stpr je schopen tento úkol plnit **jako celek**, nebo i v **samostatné činnosti jednotek** stpr v závislosti v závislosti na významu a kapacitě směru a dalším zámyslu velitele divize. Možné varianty použití stpr při překrytí státní hranice uvádím na **schematu 1**.

V obraně je stpr výrazným prvkem zvýšení odolnosti obrany. Můžeme jej použít v prvním sledu, druhém sledu nebo v záloze. Použití v **prvním sledu** je výhodné tehdy, můžeme-li ponechat tankový pluk v druhém sledu a chceme-li zvýšit protitankovost předního okraje obrany.

V záloze je vhodné stpr použít k vytvoření podmínek pro zničení nepřítele v hloubce obrany v těsné součinnosti s tankovým plukem.

Stpr můžeme použít jako prvek **k manévrovému boji s nepřátelskými tanky** (jako protitankovou zálohu) a to jak samostatně, tak i v součinnosti s dělostřeleckou protitankovou zálohou, POZ a jinými prvky divize, které vytvářejí odolnost obrany proti nepřátelským obrněným cílům.

Je též vhodné stpr nasazovat ze zálohy do prostorů **po skupinových jaderných úderech** nepřítele k vytvoření nového obranného postavení v prostorech hromadného ničení. Jeho schopnost působit i v prostorech s určitou úrovní radiace i po delší čas umožňuje veliteli divize dosáhnout — při jeho vhodném použití — taktického překvapení.

Stpr můžeme ze zálohy zasadit i k **likvidaci nepřátelských výsadek** vysazených do taktické hloubky sestavy divize i za její postavení. Stpr je schopen vést s ním boj a výrazně tak snižovat hodnotu druhého sledu divize k vedení aktivní obrany.

Vidíme, že charakter bojové činnosti stpr je **pestrý, mnohostranný a převážně manévrový**. To přirozeně klade zvýšené nároky na velitele a jednotky stpr. Početnost a různost úkolů, většinou specializovaných (činnost v OLJM,

PO, průzkum bojem apod.) vyžaduje vysokou **všestrannou připravenost** těchto útvarů k plnění nejrozmanitějších úkolů, které musí plnit i samostatně. Proto budeme věnovat maximální pozornost výběru kádrů, přípravě vojsk a to nejen v tematice, ale i v metodách školení.

Stpr bude elitním tankovým útvarem, schopným plnit kdykoliv úkoly s vysokou profesionální připraveností.

Ještě několik slov o vztahu štábu divize k stpr.

Stpr chápeme jako **útvár** i co se týče **plánování a řízení boje**. To znamená, že štáb divize plánuje pro něj úkoly obdobně jako pro msp nebo tp. Úkoly stpr stanoví v bojovém rozkaze velitele divize v sledu za úkoly msp a tp. Úkoly stpr bude vhodné, podle charakteru úkolů divize, formulovat jako ostatním útvarům plnícím obdobné úkoly s přihlédnutím k jeho organizaci.

Náčelníci druhů vojsk divize, zástupce pro věci technické a pro týl mají k stpr vztah obdobný jako k msp nebo tp. Ve všech odborných nařízeních zabezpečují plnění úkolu i pro stpr.

Zvláštní pozornost zasluhuje organizace spojení s stpr. Stpr budeme zpravidla velet ve velitelské síti společně s msp a tp, nebo ve zvláštních případech na samostatném rádiovém směru.

VÝSLEDNÁ SESTAVA

0br.1

POMĚR SIL NA SMĚRU 1

POČÍTÁ SE U VLASTNÍCH			30 MSD			29 MSD.			41 TD,			23 TD,			26 TD.		
19	1	KDBA	1	PTPA	12	PTPA	1	PTBF	1	ARB.	1	ARB.	2	ARB.	1	FRD	
	2	KDBA	1	KDBF	146	KDBF	1	MD-N	13	MD-N	55	DOSE	1	MD-N			
	1	FRD	1	MD-N	250	DOSE	1	VVDN	5	ASDE	2	ASDE					
	10	ADPE	15	MD-N													

POČET

KVALITA

	VLASTNÍ	NEPŘÍTEL	POMĚR	VLASTNÍ	NEPŘÍTEL	POMĚR
PROSTŘEDKY JN						
◊ TAKTICKÉ RAKETY	25	36	1,44			
◊ OPERAČNĚ TAKTICKÉ RAKETY	21	16	0,76			
◊ HLAVNĚ	0	132	0,00			
CELKEM	46	184	4,00	94340	155386	1,65
VŠEVOJSKOVÉ SVAZKY						
◊ MSD, MD	5	6	1,20			
◊ TD, OD	5	4	0,20			
CELKEM	10	7	0,70	721991	848711	1,18
TANKY	2570	1476	0,57	332160	222516	0,67
DĚLA, MINOMETY A RM	972	762	0,78	69708	55122	0,79
◊ MOŽNOSTI UMLČENÍ V HA				1402	1236	0,88
PROTITANKOVÉ ZBRANĚ						
◊ PTRS	120	380	3,17			
◊ PTK	504	643	1,28			
CELKEM	624	1023	1,64			
RUČNÍ PTZ	2235	16461	7,37	80808	229505	2,84
◊ MOŽNOSTI PTZ I S TANKY				2383	6559	2,75
PANČEROVÁ VOZIDLA BOJOVÁ	4025	4231	1,05			
PROTIPANČEROVÉ ZBRANĚ	6794	20913	3,08			
PROSTŘEDKY PVO						
◊ PLD	420	330	0,79			
◊ PLAS	0	0	0,00			
MOŽNOSTI PLD A PLRS				200	227	1,14

Schéma 1

